

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0223U002249

Державний реєстраційний номер: 0120U102063

Відкрита

Дата реєстрації: 14-02-2023

1. Етапи виконання

Номер етапу: 3

Назва етапу: Завершальний етап Робота в ЦДІАК України: вивчення книг городських і земських судів початку XVII ст. Остаточна підготовка документального збірника з історії повсякдення XVII ст. матеріалу до публікації: 1. Складання редакційних заголовків до документів; 2. Підготовка іменного, географічного та предметного покажчиків.

Початок етапу: 01-2022

Закінчення етапу: 12-2022

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Науково-дослідний інститут українознавства

Код ЄДРПОУ/ІПН: 39372167

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: вул. Ісаакяна, буд. 18, м. Київ, 01135, Україна

Телефон: 380979863144

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 38621185

Адреса: проспект Берестейський, буд. 10, м. Київ, 01135, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380444813221

E-mail: mon@mon.gov.ua

WWW: <https://mon.gov.ua/ua>

Назва організації: Науково-дослідний інститут українознавства

Код ЄДРПОУ/ІПН: 39372167

Адреса: вул. Ісаакяна, буд. 18, м. Київ, 01135, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 380442360128

E-mail: ndiukr@gmail.com

WWW: <https://ndiu.org.ua/>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201040

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 611.100 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Українське повсякдення ранньомодерної доби: правові та соціальні практики

Назва роботи (англ)

The Ukrainian Everyday of the Early Modern Age: Legal and Social Practices

Реферат (укр)

Проект спрямовано на вивчення недосліджених і малодосліджених аспектів, а також подолання стереотипів української історіографії. Поставлене завдання вирішується: а) на базі унікальної джерельної бази, основу якої становить джерело масового характеру – волинські актові книги; б) шляхом інтерпретації даного джерела на методологічних засадах історії повсякдення, що є одним з провідних трендів світової історіографії. Об'єктом дослідження є соціально-культурний комунікативний простір повсякдення ранньомодерної доби, а предметом – ранньомодерна людина, що вибудовувала свої життєві світи поміж законодавчими приписами та соціальними практиками повсякденних життєвих реалій. Специфіка проекту полягає в тому, що він носить одночасно джерелознавчий та історіографічний характер. Джерелознавча складова спрямована на створення і введення до наукового обігу новітньої джерельної бази, яка стане основою для багатоаспектних українознавчих досліджень, а також студій широкого спектру гуманітарних наук. Історіографічний аспект спрямовано на отримання нового знання з проблем: матеріальних реалій повсякденного життя; матримоніальних практик; комунікативних й соціальних стратегій представників різних професійних груп і соціальних страт, їхніх ціннісних орієнтирів; соціальних та демографічних проблем здоров'я; проявів релігійності окремих людей, людей різних станів і релігійної ситуації вцілому тощо. Новизна полягає в тому, що зазначені проблеми належать до комплексу лакун української історії, який заповнюється: а) на базі передових методологічних підходів; б) шляхом нового прочитання відомих джерел та інтерпретації новітньої джерельної бази, що вперше вводиться до наукового обігу в ході реалізації НДР. Унікальністю проекту є те, що він продовжує проблематику попередніх НДР і вивчає джерела одного виду й того самого географічного регіону України, однак іншого хронологічного періоду. Це дає можливість розглянути досліджувані проблеми в їхній еволюційній тягlostі.

Реферат (англ)

The project is aimed at studying unexplored and understudied aspects, as well as overcoming stereotypes of Ukrainian historiography. The task is solved: a) on the basis of a unique source base, the basis of which is a source of a mass nature - Volyn act books; b) by interpreting this source on the methodological basis of everyday history, which is one of the leading trends in world historiography. The object of the research is the socio-cultural communicative space of everyday life of the early modern era, and the subject is the early modern man who built his life worlds between legislative prescriptions and social practices of everyday life realities. The specificity of the project lies in the fact that it has a source-scientific and historiographic character at the same time. The source studies component is aimed at the creation and introduction into scientific circulation of the latest source base, which will become the basis for multi-faceted Ukrainian studies, as well as studies of a wide range of humanities.

The historiographic aspect is aimed at obtaining new knowledge about the problems of: material realities of everyday life; matrimonial practices; communicative and social strategies of representatives of various professional groups and social strata, their value orientations; social and demographic health problems; manifestations of the religiosity of individual people, people of different states and the religious situation as a whole, etc. The novelty lies in the fact that the mentioned problems belong to the complex of lacunae in Ukrainian history, which is filled: a) on the basis of advanced methodological approaches; b) by means of a new reading of known sources and interpretation of the newest source base, which is introduced into scientific circulation for the first time in the course of the implementation of the NDR.

Індекс УДК: 94(477), 94(477)

Коди тематичних рубрик НТІ: 03.19.21

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Українське повсякдення ранньомодерної доби: правові та соціальні практики

Назва продукції (англ): Ukrainian everyday life of the early modern era: legal and social practices

Очікувані результати: документальні збірники, наукові статті, доповіді

Галузь застосування: освіта, наука, культура, державотворення

Опис продукції (укр): Збірник документів «Українське повсякдення ранньомодерної доби. Випуск II. Волинь, 1600 – 1610 рр.» спрямовано на подолання однієї з найголовніших проблем сучасного вітчизняного українознавства і гуманітаристики в цілому – брак джерельної бази для проведення актуальних досліджень. Він вводить до наукового обігу новий, раніше не використовуваний у вітчизняній і світовій науці документальний матеріал. Окрім текстів документів збірник також містить значний за обсягом науково-довідковий апарат, який включає вступну статтю, археографічну передмову, іменний та географічний покажчики, словник застарілих слів тощо. Збірник підготовлено на основі едиційних засад і принципів існуючих методичних рекомендацій, розроблених науковцями академічних закладів та архівними працівниками щодо передачі текстів, писаних староукраїнською мовою. Обсяг збірника становить понад 40 др. арк. Основою для збірника стали документи актових книг Волинських гродських і земських судів, що зберігаються в ЦДІАК України. Це джерело масового характеру. Його специфіка полягає в тому, що воно дає можливість зануритися в соціальне середовище, в якому діє історичний суб'єкт, та поглянути на множинність переплетення різнорівневих людських спільностей і структур: сімейно-споріднених, соціально-професійних, локально-територіальних, конфесійних, корпоративних, етнополітичних тощо. Особливість відбору документів полягає в тому, що він здійснювався не спорадично, вибірково, а шляхом проведення фронтального подокументного вивчення актових книг. Такий підхід забезпечив можливість при користуванні збірником робити науково виражені й обґрунтовані статистичні висновки.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Формування та захист ідентичності українства, подолання конфлікту ідентичностей порубіжних територіях та творення єдиної соціокультурної платформи національного розвитку в Україні

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 01.2022

Виробник продукції: Науково-дослідний інститут українознавства (НДІУ)

Споживачі продукції: освітяни, науковці, політики, громадські діячі

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: Науково-дослідний інститут українознавства, члени творчого колективу з виконання НДР

Форми та умови передачі продукції: За договором

7. Бібліографічний опис

Навчально-методичні посібники: 1. Ворончук І. О. Навчально-методичний посібник «Історія Волині» / Наук. ред. І.

Ворончук. Том 1. Київ-Харків: Видавець О. Савчук, 2021. 384 с., 283 іл., 8 мап.

2. Збірник документів «Українське повсякдення ранньомодерної доби. Випуск II. Волинь, 1600 – 1610 рр.» / Наук. ред. І. Ворончук. Упор. І. Ворончук, М. Висотін, І. Гулюк, М. Довбищенко. (Рекомендовано Вченою радою НДІУ до друку)

Наукові статті: 3. Ворончук І. О. Місто та міська громада ранньомодерної доби на Волині (Замітки на маргінесі монографії Андрія Заяця «Міське суспільство Волині XVI – першої половини XVII ст.» Львів, 2019. 581 с.). Українознавство. 2020. № 2. С. 199–206.

4. Ворончук І.О. Українська шляхетська родина у внутрішніх зв'язках і стосунках: брати і сестри. Українознавство. 2020. № 3. С. 8–20.

5. Ворончук І.О. Шляхетський рід Хрінницьких у приватному й публічному житті ранньомодерної Волині. Українознавство. 2020. № 4. С. 8–20.

6. Ворончук І. О. Przemoc mężczyzny nad kobietą w ukraińskiej rodzinie XVI-XVII wieków (na podstawie materiałów Wołynia). Rodzina w kręgu epok dawnych. Przemoc. Kraków, 2020. S. 97–105.

7. Ворончук І.О. Сучасний стан українознавчих досліджень ранньомодерної доби: проблеми та перспективи. Українознавство. 2021. № 1. С. 54–64.

8. Ворончук І.О. Шляхетський рід Хрінницьких у приватному й публічному житті ранньомодерної Волині. Лінія Михайла Сватковича Хрінницького. Українознавство. 2021. № 2. С. 66–88.

9. Ворончук І.О. Литовські Статути Великого князівства Литовського з погляду гендерної експертизи. Українознавство. 2021. № 3. С. 72–86.

10. Ворончук І.О. Дворищна система селянського господарювання на Волині ранньомодерної доби. ЗНТШ. Праці Історично-Філософської секції. Львів, 2021. Т. CCLXXV. С. 70–84.

11. Ворончук І.О. Волинське селянство ранньомодерної доби: без стереотипів і упереджень. Українознавство. 2021. № 4. С. 114–131.

12. Ворончук І.О. Невмирущі традиції українського героїчного духу. Українознавство. № 1. 2022 р. С. 77–91.

13. Ворончук І.О. Місто Полонне ранньомодерної доби: соціально-економічний та демографічний аспекти. Українознавство. № 3. 2022 р. С. 103–123.

14. Ворончук І.О. Олександр Лазаревський і дискусія щодо чинників закріпачення селянства Лівобережної України. Вісник Львівського університету. Серія історична. 2022. С. 284–296.

15. Висотін М. Б. «Оперезалися рушниками...»: незвичний обряд покаяння з погляду християнської теології. Українознавство. 2020. № 4. С. 33–43.

16. Висотін М.Б. Особливості професійної спеціалізації волинських балверів і цирульників в першій половині XVII ст. Українознавство. 2021. № 4. С. 132–149.

17. Воробей М. Д. Результативність ініціатив Чернігівського рицарського кола на вигнанні у світлі сеймових ухвал середини – другої половини XVII століття. Українознавство. 2020. № 1. С. 148–161.

18. Воробей М.Д. Сеймики українських воєводств на вигнанні у середині – другій половині XVII століття: до постановки питання. Українознавство. 2020. № 2. С. 158–163.

19. Воробей М.Д. Шляхтич Ян-Самуель Глоговський як представник політичної еліти Чернігівського воєводства на вигнанні. Українознавство. 2020. №. 3. С. 53–61.

20. Гулюк І. Ю. «Будучи жалостен тои кривди»: образа як узвичаєна компонента ранньомодерної шляхетської культури на Волині. Міжнародна науково-практична конференція студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень». Луцьк, 2020. С. 134–137.

21. Гулюк І.Ю. «Кгдѣж неслушне сторона поступовала»: шляхетська рецепція судового процесу на Волині у другій половині XVI ст. Українознавство. 2020. № 3. С. 41–52.
22. Гулюк І.Ю. Статус української шляхти у річпосполитському суспільстві (осмислюючи польську історіографію XIX – 30-х років XX століття). Українознавство. 2021. №1. С. 65–71.
23. Гулюк І.Ю. «Nie na przekup, ale ku swey potrzebie będą: торгівля волинської шляхти Речі Посполитої у другій половині XVI – першій половині XVII ст.». Українознавство. № 2. С. 89–100.
24. Гулюк І.Ю. Участь волинської шляхти в урбанізаційних процесах ранньомодерної Волині: до постановки проблеми. Українознавство. 2021. №3. С. 87–100.
25. Гулюк І.Ю. Шляхетське землеволодіння у Волинському воєводстві: контракти та ексцеси їх порушення у другій половині XVI – першій половині XVII ст. XIX Міжнародна конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна – 2021». Київ. 2021. С. 74–78.
26. Гулюк І.Ю. Штрихи до ідентичності шляхти Волинського воєводства Речі Посполитої (1569–1648 рр.). XV Міжнародна науково-практична конференція студентів і аспірантів Східноєвропейського університету ім. Лесі Українки «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень». Луцьк. 2021. С. 270–273.
27. Гулюк І.Ю. Сучасна українська історіографія про повсякденне життя шляхти ранньомодерної доби. Українознавство. 2022. №1. С. 131–145.
28. Гулюк І.Ю. «Своим имѣнѣм и инших послов колекгов своих»: протестація 1598 р. як вияв політичної культури волинської шляхти. VI Міжнародна науково-практична конференція молодих учених, студентів та аспірантів «Актуальні проблеми розвитку природничих та гуманітарних наук». С. 238–240.
29. Гулюк І.Ю. «Намовлѣнный и подарками прѣдѣланный»: судовий процес над шляхетським підданим Яном Пелигримовським у 1623 р. Українознавство. 2022. №4. С. 122–131.
30. Довбищенко М. В. Повсякдення українського парафіяльного духовенства кінця XVI – першої половини XVII ст. Українознавство. 2020. № 3. С. 21–40.
31. Довбищенко М.В. Роль «руської мови» в релігійному житті України першої половини XVII ст. Українознавство. 2020. № 4. С. 22–32.
32. Довбищенко М.В. «Нехай би Русь по-руськи Русь учила»: Освіта та руська мова у творах Касіяна Саковича «Desiderosus» (1625) і «Perspectiwa» (1642). Українознавство. 2021. № 2. С. 101–107.
33. Довбищенко М.В. «Забутий єпископ: луцький владики Остафій (Євгеній) Єло-Малинський у тіні видатних сучасників». Українознавство. 2021. № 3. С. 101–113.
34. Довбищенко М.В. Шляхта в середовищі парафіяльного духовенства Волинського воєводства: досвід соціальних комунікацій в Україні литовсько-польської доби. Українознавство. № 1. 2022 р. С. 120–130.
35. Довбищенко М.В. Луцька пожежа 1617 р.: спроба реконструкції події та її роль в розвитку релігійних відносин у місті (1620–1630-ті рр.). Українознавство. № 3. 2022 р. С. 124–132.
36. Довбищенко М.В. Кримінальні справи як джерело з історії повсякдення парафіяльного духовенства Волині початку XVII ст. Українознавство. № 4. 2022 р. С. 115–121.
37. Штанько О. Ф. «През килка двадцетъ литъ, на розных урядехъ будучи, Речи Посполитои месѣта Луцького служилъ»: документ до історії міського самоврядування Луцька 1614 р. Українознавство. № 1. 2020. С. 162–168.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 33

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Висотін Микола Борисович

Гулюк Ігор Юрійович

Довбищенко Михайло Володимирович (д. і. н., доц.)

Керівник організації:

Чернець Василь Гнатович (к. філос. н., професор)

Керівники роботи:

Ворончук Ірина Олексіївна (д. і. н., доц.)

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.